

Fiskeridirektoratet

Handlingsplan mot marin forsøpling 2026-2030

Miljøseksjonen oktober 2025

Livet i havet – vårt felles ansvar

Fiskeridirektoratets handlingsplan mot marin forsøpling

Arstall

2026-2030

Ansvarlig avdeling:

Miljøseksjonen

Emneord:

Marin forsøpling

Arkivsaksnummer:

25/16092

Dato utgitt:

[Dato utgitt]

Totalt antall sider:

22

Saksansvarlig:

Hilde Sofie Berg

ISSN/ISSB:

[ISSN/ISSB]

Sammendrag

Marin forsøpling utgjør en alvorlig trussel mot miljøet, dyrelivet og havets rolle som matfat. Yrkesfiske, fritidsfiske og akvakultur er kjente kilder til slik forsøpling i norske havområder. Å redusere marin forsøpling er en del av Fiskeridirektoratets samfunnsoppdrag.

I 2021 lanserte direktoratet en femårig handlingsplan mot marin forsøpling. Etter en gjennomgang av arbeidet så langt, er det nå utarbeidet en ny handlingsplan for perioden **2026–2030**, med tydelig definerte innsatsområder innenfor direktoratets myndighet og ansvar. Planen omfatter tiltak i form av prosjekter, aktiviteter og oppgaver.

Tverrgående innsatsområder

- Samarbeid internasjonalt
 - Videreføre bidrag i internasjonale prosesser som skal redusere marin forsøpling fra yrkesfiske, fritidsfiske og akvakultur.
 - Bidra i nye relevante internasjonale initiativer som støtter direktoratets samfunnsoppdrag.
- Forskning og utvikling
 - Støtte FoU-arbeid som bidrar til å redusere marin forsøpling fra fiskeri og akvakultur.
 - Delta aktivt i utvikling av løsninger for å redusere mikro- og nanoplast, særlig fra slitematter i trål og snurrevadttau.
- Sirkulær økonomi
 - Bidra med fagkunnskap i Miljødirektoratets arbeid med avfallslevering i havn og produsentansvar.
 - Utvikle og implementere løsninger for merking av fiskeredskap.
 - Følge opp ny hjemmel i havressursloven for beslag av umerket redskap.
- Informasjon og bevisstgjøring
 - Gjennomføre årlige holdningskampanjer og bruke egne kanaler til å spre kunnskap.

- Formidle regelverk knyttet til marin forsøpling gjennom kampanjer og deltakelse på relevante arrangementer.
- Samarbeide med næringen, organisasjoner og myndigheter.
- Tips om marin forsøpling og rapportering av tapt redskap
 - Gjøre rapporteringskanaler for marin forsøpling lett tilgjengelige.
 - Følge opp tips innenfor direktoratets myndighetsområde.
 - Det er behov for en tydelig avklaring av regelverk, roller og ansvar for oppfølging av tapte oppdrettskomponenter, da dagens system ikke fungerer etter hensikten.

Innsatsområde yrkesfiske

- Forebygging under utøvelse av yrkesfiske
 - Redusere forsøpling gjennom regulering, veiledning og tilrettelegging.
 - Følge opp lagring av redskap i sjø med tanke på forsøplingsrisiko.
- Opprydning
 - Fortsette og effektivisere opprydningsarbeidet.

Innsatsområde fritidsfiske

- Forebygging gjennom dialog og holdningsarbeid
 - Drive holdningsskapende arbeid rettet mot fritidsfiskere.
 - Tilpasse og formidle kurs for bruk av faststående redskap.
 - Samarbeide med utsalgssteder og redskapsdistributører.
- Forebygging under utøvelse av fritidsfiske
 - Veilede og regulere for å redusere forsøpling.
 - Øke rapportering av tapte redskap via Fritidsfiskeappen.
 - Utrede mulige løsninger for å redusere risiko for tap av redskap i fritidsfiske på større dyp (sjøkreps, reker), eksempelvis registrering av faststående redskap i digitale kart.
- Opprydning
 - Legge til rette informasjon og eventuelt øvrige bidrag fra fritidsfiske, slik at eksterne kapasiteter kan bidra med opprydning på en effektiv og rasjonell måte.

Innsatsområde akvakultur

- Forebygging ved drift av akvakulturanlegg
 - Forebygge forsøpling gjennom regelverk, veiledning og tilsyn.
 - Faste oppgaver for akvakulturtilsyn.
 - Vurdere behov for veiledning til næringen.
 - Utvikle kravpunkt for akvakulturtilsyn med fokus på marin forsøpling.
 - Inkludere tiltak i årlige føringsbrev basert på risikovurderinger.
- Tap av utstyr i akvakultur
 - Vurdere krav om merking av utstyr for å identifisere eiere.
 - Vurdere meldeplikt ved tap av utstyr.
- Opprydning ved opphør av drift
 - Sikre full opprydding etter avsluttet drift.
 - Utarbeide strategi for opprydding av etterlatte anlegg.

Fiskeridirektoratets handlingsplan mot marin forsøpling

2026-2030

Innholdsfortegnelse

1. Innledning	2
2. Formål.....	2
3. Gjennomføring.....	2
3.1. Innsatsområder og tiltak.....	2
3.2. Roller, ansvar, myndighet og oppgaver.....	3
3.3. Oppfølging	3
3.4. Risikostyring.....	3
4. Bakgrunn.....	4
4.1. Marin forsøpling	4
4.2. Fiskeridirektoratets erfaringer	4
5. Tverrgående innsatsområder	5
5.1. Samarbeid internasjonalt	5
5.2. Forskning og utvikling.....	5
5.3. Sirkulær økonomi.....	6
5.4. Informasjon og bevisstgjøring.....	8
5.5. Tips om marin forsøpling og rapportering av tapt redskap	9
6. Innsatsområde yrkesfiske	9
6.1. Forebygging under utøvelse av yrkesfiske	9
6.2. Opprydning	10
7. Innsatsområde fritidsfiske.....	10
7.1. Forebygging gjennom dialog og holdningsarbeid.....	10
7.2. Forebygging under utøvelse av fritidsfiske.....	11
7.3. Opprydning	11
8. Innsatsområde akvakultur	12
8.1. Forebygging ved drift av akvakulturanlegg.....	12
8.2. Tap av utstyr i akvakultur	13
8.3. Opprydding ved opphør av drift	14
8.3.1. Permanent opphør	14
8.3.2. Etterlatte anlegg.....	14

1. Innledning

Marin forsøpling utgjør en risiko for miljø, dyreliv og framtiden for havet som matfat. Næring og aktivitet som Fiskeridirektoratet forvalter er kjente kilder til plast og annen marin forsøpling i våre havområder. Slik forsøpling er eksempelvis tapte faststående fiskeredskap, mistet utstyr fra akvakulturnæringen, avkapp og taustumper, og slitasjefragmenter fra plastutstyr.

Fiskeridirektoratets mål er å redusere marin forsøpling fra fiskeri og akvakultur. For å styrke innsatsen mot forsøpling fra yrkesfiske, fritidsfiske og akvakultur lanserte Fiskeridirektoratet i 2021 en femårig handlingsplan mot marin forsøpling. Basert på en revidering og erfaringer fra arbeidet er det laget en ny handlingsplan for Fiskeridirektoratets videre innsats på dette feltet. I denne nye handlingsplanen har vi prioritert innsats på de områdene hvor vi mener Fiskeridirektoratet kan bruke sine ressurser og sin myndighet mest effektivt for å bidra til redusert marin forsøpling i femårsperioden 2026-2030.

2. Formål

Fiskeridirektoratets samfunnsoppdrag er å fremme lønnsom og verdiskapende næringsaktivitet gjennom bærekraftig og brukerrettet forvaltning av marine ressurser og marint miljø. Fiskeridirektoratets virksomhetsstrategi¹ skal styrke evnen vår til å løse samfunnsoppdraget, og gi felles retning for arbeidet vårt, nå og i fremtiden. Målet om å redusere marin forsøpling fra fiskeri og akvakultur er forankret i virksomhetsstrategien under satsningsområdet bærekraft. Marin forsøpling er et vidt begrep og omfatter en rekke problemstillinger knyttet til sjømatnæringene, marine ressurser og marint miljø. Mange aspekter er utenfor vårt forvaltningsområde, og slike problemstillinger inkluderes ikke i handlingsplanen.

Handlingsplanen angir prioriterte innsatsområder innenfor Fiskeridirektoratets myndighet og ansvar. Innsatsområdene og tiltak i handlingsplanen er beskrevet på et nivå som gir nødvendig fleksibilitet i gjennomføringen. Handlingsplanen mot marin forsøpling er femårig og kan ved behov oppdateres underveis.

3. Gjennomføring

3.1. Innsatsområder og tiltak

Handlingsplanen beskriver innsatsområdene for Fiskeridirektoratets arbeid mot marin forsøpling fra fiskeri og akvakultur. Innenfor innsatsområdene planlegges og gjennomføres tiltak i form av prosjekter, aktiviteter og oppgaver. Noen av tiltakene er pågående og inngår allerede i faste oppgaver og er forpliktende da de ligger i regelverk. Noen tiltak vil være avhengig av budsjett, mens andre kan innebære behov for utredninger for videre prosess og løsning. Tiltak kan også være avhengig av andre tiltak.

Handlingsplanen legges til grunn for prioriteringer og utarbeidelse av årlige budsjetter og virksomhetsplaner. Prioritering av tiltak og ansvar for gjennomføring skjer gjennom oppdrag i årlige føringsbrev. Føringsbrevene fastsetter hvilken seksjon som har hovedansvar for konkrete oppdrag og hvilke seksjoner som skal bidra og involveres.

¹ [Fiskeridirektoratets virksomhetsstrategi](#)

3.2. Roller, ansvar, myndighet og oppgaver

I arbeidet mot marin forsøpling er havressursloven og akvakulturloven sentrale i Fiskeridirektoratets myndighetsutøvelse.

Med utgangspunkt i Fiskeridirektoratets organisasjonsstruktur har fiskeridirektøren fastsatt roller, ansvar, myndighet og oppgaver. I handlingsplanen legges fastsatt delegering til divisjoner, avdelinger og seksjoner til grunn for arbeid innenfor innsatsområdene. Dette beskrives nærmere under hvert innsatsområde.

Miljødirektoratet er den sentrale forurensningsmyndigheten i Norge og gjennom forurensningsloven reguleres forurensning, avfall og behandling av avfall, inkludert materialgjenvinning. Akvakulturloven og havressursloven regulerer ikke utstyr eller redskap når det blir avfall, og vi har ingen myndighet knyttet til det².

3.3. Oppfølging

Miljøseksjonen følger opp handlingsplanen, koordinerer og rapporterer samlet på fremdrift innenfor innsatsområdene. Dette innebærer koordinering med seksjoner med ansvar for tiltak og ellers berørte deler av Fiskeridirektoratet. I dialogen om planlegging, gjennomføring og evaluering av tiltak avholdes faste halvårige møter med aktuelle seksjoner. Rapportering fra seksjonene gjøres i tråd med føringsbrev, og legges til grunn for evaluering av tiltakene.

- Tidlig høst – planlegge forslag til neste års budsjett og føringsbrev.
- Tidlig vår (når føringsbrev og budsjett er godkjent) – oppsummering av fjoråret, evaluering av tiltak, planer for kommende år.
- Både høst og vår – rapportere status, resultater og planer til direktørmøtet.

3.4. Risikostyring

Risikomomenter i forbindelse med arbeidet mot marin forsøpling fra fiskeri og akvakultur kan deles i to underkategorier.

- 1) Hva er risikoen for at vi ikke får gjennomført arbeid innenfor innsatsområdene?

Arbeid i innsatsområdene krever at det hvert år prioriteres konkrete prosjekter og tiltak som skal bidra til handlingsplanens målsetting om å redusere marin forsøpling fra fiskeri og akvakultur. Dette innebærer at ansvarlige enheter i Fiskeridirektoratet bruker ressurser og at det budsjetteres midler til arbeidet. En risiko er at innsatsområdene nedprioriteres i konkurranse med Fiskeridirektoratets øvrige oppgaver.

- 2) Hva er risikoen hvis vi ikke får gjennomført handlingsplanen?

Ikke tilstrekkelig prioritering av arbeidet i handlingsplanen vil resultere i at Fiskeridirektoratet ikke bidrar til å redusere marin forsøpling. Dette vil kunne ha negative konsekvenser for både fiskeri- og akvakulturnæringene.

For det enkelte innsatsområde og tiltak blir det gjort en årlig vurdering av risiko i forbindelse med prioriteringer og utarbeiding av føringsbrev i tråd med Fiskeridirektoratets risikostyring.

² Et unntak er en [endring av Havressursloven vedtatt våren 2025 som vil gi Fiskeridirektoratet hjemmel til å beslaglegge og destruere/avhende umerket fiskeredskap der eier ikke lar seg identifisere](#). Se nærmere beskrivelse under kapittel 5.3.

4. Bakgrunn

4.1. Marin forsøpling

Marin forsøpling er plast og annet avfall som har havnet på avveie i det marine miljø. Slik forsøpling kan ha store negative konsekvenser for fysisk miljø, økosystemer og dyreliv i havet. I tillegg brytes plast svært sakte ned i naturen. Mikroplast, som kan komme både fra gradvis nedbrytning av større gjenstander og direkte utslipp til havet, kan inngå i den marine næringskjeden, og vi kjenner i liten grad til hvilke konsekvenser dette kan ha for både dyreliv og mattrygghet.

På verdensbasis er det estimert at landbaserte kilder bidrar mest til marin forsøpling. I våre nordlige havområder hvor vi har lav befolkningstetthet, gode avfallshåndteringssystemer og relativt høy marin aktivitet peker derimot flere analyser og studier på marine kilder som blant de største. Plast som har sitt opphav fra yrkesfiske, fritidsfiske og havbruk finnes igjen både på strendene våre og på havbunnen. Dette er for eksempel fiskeredskaper og havbruksutstyr, samt deler av slikt, inkludert taustumper, som er mistet under drift, og mikroplast fra slitasje på utstyr i bruk.

Tapte fiskeredskaper kan fortsette å fiske og føre til skader på dyreliv og skjult beskatning av marine ressurser gjennom spøkelsefiske. I tillegg bidrar det til at både fiskeri- og akvakulturnæringene får et dårligere omdømme.

4.2. Fiskeridirektoratets erfaringer

I 2021 lanserte Fiskeridirektoratet en femårig handlingsplan mot marin forsøpling. Her var det en rekke konkrete tiltak for å redusere marin forsøpling fra yrkesfiske, fritidsfiske og havbruk. Handlingsplanen var ambisiøs, og ga arbeidet mot marin forsøpling økt oppmerksomhet i Fiskeridirektoratet. Gjennom arbeidet samlet og koordinerte vi innsatsen knyttet til marin forsøpling. Nærmere planlegging og gjennomføring av tiltakene lå til seksjoner som hadde det faglige ansvaret for oppgaver knyttet til tiltakene.

Lang tidshorisont for tiltak og kontinuerlige prioriteringer for ressursbruk og budsjett har gjort at noen av tiltakene kun er blitt delvis eller ikke gjennomført. For noen av tiltakene har nærmere vurderinger vist at arbeidet ikke var aktuelt, eller at de lå utenfor direktoratets myndighetsansvar. Rundt 75% av tiltakene er enten delvis eller helt gjennomført, eller kontinuerlig pågående arbeid.

Fiskeridirektoratets overordnede mål for arbeidet mot marin forsøpling på lang sikt, er å gjøre våre opprydningstiltak overflødige. Dette målet krever arbeid på flere plan, inkludert forebyggende tiltak og tiltak som direkte kan redusere behovet for opprydning. Et eksempel er utvikling av nedbrytbare materialer og tekniske løsninger for enklere egen gjenfinning av mistet redskap eller utstyr. Gjennom arbeidet de siste fem årene har vi erfart at dette er tidkrevende, og vi ser foreløpig ikke et redusert behov for opprydningstiltak.

Et mer generelt mål er å redusere marin forsøpling fra yrkesfiske, fritidsfiske og akvakultur, noe vi har bidratt til gjennom en rekke tiltak. En utfyllende gjennomgang og oppsummering av Fiskeridirektoratets handlingsplan mot marin forsøpling 2021-2025 følger i vedlegg 1. Eksempler på gjennomførte tiltak er blant annet:

- Metodeutvikling og lovendringer for å utvide krav om merking av fiskeredskaper.
- Arbeid for bedre håndtering av gjenstående fiskeredskap uten kjent eier.
- Utvikling og innføring av løsninger for enklere rapportering av tapte fiskeredskaper.

- Holdningskampanjer og kommunikasjonstiltak for å informere om marin forsøpling og konsekvensene av plast i havet, samt å øke fritidsfiskeres kunnskap om regelverk og ansvarlig redskapsbruk.
- Utvikling av intern prosedyre for tilbaketrekking av passive akvakulturlokaliteter og/eller tillatelser med beskrivelse av hvordan opprydning kan dokumenteres.
- Deltakelse i og bidrag til forskningsprosjekter for økt sirkulær økonomi og gjenvinning, og utvikling av alternative materialer til tradisjonell plast.
- Bidrag til Miljødirektoratets prosesser knyttet til innføring av EU direktiv om avfallslevering i havn og utvidet produsentansvar for utstyr fra yrkesfiske, fritidsfiske og akvakultur.
- Deltakelse i internasjonale fora om marin forsøpling fra fiskeri og akvakultur.

Erfaringene fra de siste fem årene viser at det er spesielt viktig med forankring i organisasjonen og tydeliggjøring av ansvar for tiltak. Den nye handlingsplanen legger, sammenlignet med tidligere plan, opp til et mer dynamisk løp som er tilpasset årlige prosesser for prioritering og budsjett (ref. kapittel 3).

5. Tverrgående innsatsområder

5.1. Samarbeid internasjonalt

I vårt internasjonale arbeid mot marin forsøpling har vi prioritert deltakelse i arbeidsgrupper i OSPAR³, Arktisk råd⁴ og den internasjonale sjøfartsorganisasjonen (IMO)⁵. Miljøseksjonen er direktoratets representant i arbeidsgruppene. I tillegg bidrar vi ved forespørsel med fagkunnskap og vurderinger i andre internasjonale prosesser. Bidrag og deltakelse i internasjonalt arbeid vurderes ut fra nytte og kapasitet, og besluttes av ledelsen.

Aktiviteter og oppgaver:

- Videreføre bidrag i internasjonale prosesser som skal redusere marin forsøpling fra yrkesfiske, fritidsfiske og akvakultur.
- Bidra i nye internasjonale initiativ eller arbeidsprosesser som vurderes som nyttige og relevante for vårt samfunnsoppdrag og målet om å redusere marin forsøpling fra fiskeri og akvakultur.

5.2. Forskning og utvikling

Bidrag til forskning og utvikling ses i sammenheng med ansvar, myndighet og oppgaver knyttet til forvaltning og regelverksutvikling innenfor innsatsområdene fiskeri, fritidsfiske og akvakultur. Havressursloven og akvakulturloven gir hjemler for regler som forebygger og begrenser skadevirkninger på miljø.

Akvakulturloven er teknologinøytral, og vi vil legge til rette for at forvaltning og regelverk ikke er til hinder for utvikling og bruk av miljøvennlig teknologi og utstyr. Strategisk akvakultureksjon har hovedansvar og oppgaver knyttet til forvaltning og regelverksutvikling under drift av akvakulturanlegg, rådgivning til departementet og bestilling av kunnskapsstøtte. Seksjon for akvakulturtildeling har hovedansvar og oppgaver knyttet til strategi og regelverksutvikling for tildeling og vekst i akvakulturnæringen.

³ [Action Plan for Marine Litter | OSPAR Commission](#)

⁴ [The Arctic Council | Arctic Council](#)

⁵ [International Maritime Organization](#)

Akvakulturnæringen driver selv teknologiutviklingen innenfor rammen som følger av ulike regelverk og standarder. I teknologiutviklingen kan det ikke oppstå uheldige koblinger mellom kommersielle aktører og Fiskeridirektoratet som regelverksutvikler og tilsynsmyndighet. Vi er bevisst på dette når vi vurderer deltakelse i eksterne prosjekter, og samarbeid.

Ordningen for fiskeforsøk og utviklingstiltak koordineres av Fiskeridirektoratet, og har som formål å fremme utvikling i norsk fiskerinæring som kan bidra til ressursvennlig og rasjonell beskatning av fiskeressursene. Fiskeriforskningsavgiften⁶ finansierer ordningen. Den skal dekke deler av kostnadene ved å skaffe nødvendig kunnskapsgrunnlag for fiskeriforvaltning, til å forebygge marin forsopling fra fiskerinæringen og å rydde tapte fiskeredskap. Gjennom ordningen støtter og deltar Fiskeridirektoratet i ulike utviklingstiltak, eksempelvis prosjekter med fokus på å redusere tap av fiskeredskap eller spøkelsesfiske og sirkulær økonomi for fiskeredskap.

Fiskeridirektoratets tilskuddsordning er innrettet mot norske forskningsinstitusjoner utenfor fiskeriforvaltningen (Fiskeridirektoratet og Havforskningsinstituttet) og norskregistrerte private aktører i samarbeid med forskningsinstitusjoner. Tilskuddsordningen er finansiert av fiskeriforskningsavgiften og skal først og fremst bidra til å innhente kunnskap for en bærekraftig høsting av villlevende marine ressurser, men kan også gå til annen kunnskapsinnhenting som bidrar til å realisere formålet i havressursloven. I denne sammenheng er det blitt bevilget viktige bidrag i arbeidet med å utvikle mer nedbrytbare komponenter i fiskeredskaper.

Så lenge alt av utstyr og redskap som benyttes i fiskeri og akvakulturnæringen består helt eller delvis av plast er det ikke til å unngå at deler av denne platen, enten ved tap eller slitasje, havner på avveie. Utvikling av alternative materialer til tradisjonell plast, som er biologisk nedbrytbar i naturen, er derfor et viktig forskningsområde.

All slitasje på akvakulturutstyr og fiskeredskap i plast vil danne mikroplast. SINTEF utarbeidet i 2020 en rapport på bestilling fra Fiskeridirektoratet som kvantifiserte slitasje fra ulike fiskeredskapstyper⁷. Snurrevad og bunntål ble spesielt trukket frem som de største bidragsyterne til plast i havet gjennom slitasje. Slitematte er benevnelsen på en type beskyttelse som monteres på undersiden av selve tråsekken i bunntål slik at det ikke skal slites hull i sekken. Fragmenter fra disse mattene slites i stor grad under fiske, og oppdriften i noen typer materialer gjør at dette i noen områder er et vanlig funn under strandrydding.

Aktiviteter og oppgaver:

- Bidra til forskning og utvikling som kan redusere marin forsopling fra yrkesfiske, fritidsfiske og akvakultur hvor dette vurderes som relevant og innenfor rammen som følger av vårt forvaltningsansvar.
- Bidra aktivt i prosesser og utviklingsarbeid som fokuserer på reduksjon av mikro- og nanoplast som følge av slitasje under bruk, med særlig fokus på slitematter i trål og snurrevadtau.

5.3. Sirkulær økonomi

Det er flere utfordringer med avfallshåndtering, materialgjenvinning og sirkulær økonomi for plast som benyttes i fiskeri og akvakultur. Fiskeridirektoratet har ingen myndighet knyttet til

⁶ Forskrift om innkreving av avgift til fiskeriforskning og overvåkning (fiskeriforskningsavgiften) - Lovdata

⁷ Rapport fra SINTEF, Slitasje på redskap – Kvantifisering av slitasje fra ulike redskapstyper

avfall og avfallshåndtering, men det er viktig at vår forvaltning og reguleringer ikke er til hinder, men heller kan stimulere til god ressursutnyttelse og sirkulær økonomi for redskap og utstyr.

Miljødirektoratet følger opp sentrale EU-direktiv for avfallshåndtering og behandling. I 2023 ble Skipsavfalldirektivet⁸ innført i norsk rett gjennom endringer i forurensningsforskriften kapittel 20. Formålet med direktivet er å verne havmiljøet ved å øke tilgangen til og bruken av mottaksordninger for avfall fra skip i havner. Høsten 2024 hadde Miljødirektoratet høring av utvidet produsentansvar for utstyr fra fiskeri, fritidsfiske og akvakultur, som inneholder plast⁹, som foreslås regulert i nytt kapittel 7B i avfallsforskriften. Denne forskriftsendringen gjennomfører EUs Direktiv om reduksjon av miljøkonsekvensene av visse plastprodukter¹⁰.

Fiskeridirektoratet jobber også indirekte med å bidra til økt sirkulær økonomi gjennom vår regulering og vårt opprydningsarbeid. Betydelige mengder av redskapen som ryddes under våre årlige opprensningstokt leveres tilbake til eier. Dette omfatter i hovedsak garn, teiner og tauverk. Under oppryddingstoktet høsten 2024, ble ca. 50% av den totale garnmengden tilbakelevert til eier for gjenbruk. Denne praksisen bidrar til god ressursutnyttelse. Det er imidlertid mye redskap hvor vi ikke kan identifisere eieren. I de fleste kommersielle fiskeri med faststående redskap pålegger lovverket kun merking av overflatevak, ikke på selve redskapet. Økt merking av selve fiskeredskapet vil kunne bidra både til at mer redskap kan leveres tilbake til eier, og trolig kunne gi en større motivasjon til å rapportere tap. Krav til merking av fiskeredskap følger av høstingsforskriften¹¹, hvor regelverksutvikling ligger hos seksjon for fiskeriregulering.

Fiskeridirektoratet gjennomfører kontroll av fiskeredskaper på havet. Våren 2025 vedtok Stortinget en endring i havressursloven som gir Fiskeridirektoratet hjemmel til å beslaglegge og destruere eller avhende umerket fiskeredskap der eieren ikke lar seg identifisere¹². I proposisjon til Stortinget¹³ står det beskrevet at Fiskeridirektoratet kun skal kunne destruere beslaglagt redskap dersom det vurderes at redskapen ikke kan settes i lovlig stand eller at redskapet av andre grunner ikke er egnet for salg. Håndteringen og behandlingen av beslaglagt utstyr bør altså være i tråd med god ressursutnyttelse og sirkulære løsninger. Seksjon for fiskerikontroll og veiledning er ansvarlig for oppfølging av den nye lovhjemmelen, i samarbeid med seksjon reaksjoner og Sjøtjenesten.

NYTEK23¹⁴ stiller krav til at sertifiserte produkter, produkter med levetidsforlengelse og ekstraustyr i akvakultur skal merkes med et unikt produktnummer eller serienummer, samt at fibertau skal merkes med produsent og standard. Selv om forskriften også stiller krav om

⁸ [Skipsavfalldirektiv, EØS-notat 17.06.2022](#)

⁹ [Høring av forslag til forskriftsregulering av utvidet produsentansvar for utstyr fra fiskeri, fritidsfiske og akvakultur, som inneholder plast, Miljødirektoratet](#)

¹⁰ [Direktiv om plastprodukter, EØS-notat 05.07.2024](#)

¹¹ [Forskrift om gjennomføring av fiske, fangst og høsting av villlevende marine ressurser \(høstingsforskriften\) - Lovdata](#)

¹² [Lov om endringer i havressurslova \(hjemmel for Fiskeridirektoratet til å beslaglegge og destruere eller avhende umerket fiskeredskap\) - Lovdata, Ikraftsetting av lov 6. juni 2025 nr. 29 om endringer i havressurslova \(hjemmel for Fiskeridirektoratet til å beslaglegge og destruere eller avhende umerket fiskeredskap\) - Lovdata](#)

¹³ [Prop. 45 L \(2024-2025\) Endringer i havressurslova \(hjemmel for Fiskeridirektoratet til å beslaglegge og destruere eller avhende umerket fiskeredskap\)](#)

¹⁴ [Forskrift om krav til teknisk standard for akvakulturanlegg for fisk i sjø, innsjø og vassdrag \(NYTEK23\) - Lovdata](#)

at inneholder plikter å føre journal over samtlige hovedkomponenter og konstruksjonsdeler i forankringssystem som byttes inn og ut på lokaliteten, vil funn av mistet komponent kun gi informasjon om produsent og ikke om eier. Fiskeridirektoratets erfaring fra oppfølging av tips om forsøpling fra akvakultur er at de fleste mistede eller etterlatte komponenter/utstyr heller ikke er mulig å spore til produsent på grunn av slitasje på utstyret eller at identifikasjonsmerker er falt av. Formålet med NYTEK23 er begrenset til å bidra til å forebygge rømming av fisk gjennom å sikre forsvarlig teknisk standard på anleggene. En eventuell merkeordning rettet mot å finne eier til mistede komponenter vil være mer naturlig å plassere i akvakulturdriftsforskriften som har et videre formål, dette omhandles nærmere under innsatsområde akvakultur.

Aktiviteter og oppgaver:

- Bidra med kunnskap og erfaring fra vårt forvaltningsområde i Miljødirektoratets prosesser knyttet til avfallslevering i havn og implementering av utvidet produsentansvar for utstyr fra fiskeri og akvakultur.
- Arbeide med å utvikle og gjennomføre gode løsninger for merking av selve fiskeredskapet.
- Følge opp ny lovhjemmel i havressursloven for å beslaglegge umerket redskap.

5.4. Informasjon og bevisstgjøring

Som forvaltningsmyndighet har Fiskeridirektoratet ansvar for at vårt regelverk er brukervennlig og tilgjengelig. Vi jobber kontinuerlig med å informere, veilede og spre kunnskap og bevissthet om næringsaktørers og fritidsfiskeres plikter og ansvar. I tillegg til å informere om regelverk, bidrar Fiskeridirektoratet også til bevisstgjøring gjennom arealseksjonens uttalelser til kommunale planer og til søknader om tiltak i sjø etter sektorregelverk.

Næringsaktører innenfor yrkesfiske og akvakultur er en målgruppe som Fiskeridirektoratet har fortløpende dialog med gjennom ulike kanaler og plattformer. I tillegg til dialog og samarbeid med næringsorganisasjoner, samarbeider Fiskeridirektoratet blant annet med Kystverket om å tilgjengeliggjøre informasjon om rapportering av tapte fiskeredskap gjennom BarentsWatch.

Fritidsfiskere er en ekstremt stor og variert målgruppe. Estimer basert på en brukerundersøkelse fra høsten 2024 anslår at Norge har 2 millioner fritidsfiskere¹⁵. Fritidsfiskere er i liten grad organisert, og Fiskeridirektoratet har ingen kanaler eller plattformer som vil nå ut til alle som fisker i sjøen. Denne forskjellen mellom næringsaktører og fritidsfiskere legger grunnlag for ulike strategier for informasjonsspredning og tiltak for å øke bevissthet og kunnskap om ansvarlig bruk av havet og hvordan unngå marin forsøpling. Se kapittel 7.1 om det holdningsskapende arbeidet rettet mot fritidsfiskere.

Aktiviteter og oppgaver:

- Årlige holdningskampanjer og bruk av våre kanaler til å spre budskap om marin forsøpling.
- Formidle vårt regelverk som kan knyttes til marin forsøpling gjennom kampanjer og deltakelse på relevante arrangementer og messer hvor vi treffer de ulike målgruppene.
- Samarbeide med næringen, lag/næringsorganisasjoner og andre offentlige myndigheter.

¹⁵ Resultater fra spørreundersøkelse mot fritidsfiskere – «Bør nå fram til 2 millioner nordmenn»

5.5. Tips om marin forsøpling og rapportering av tapt redskap

I Fiskeridirektoratets tipsløsning¹⁶ kan alle sende inn tips om funn av etterlatte fiskeredskap og forsøpling/lagring av akvakulturutstyr. Oppfølging av tips om slike funn håndteres av tipsteamet i Fiskeridirektoratet og blir etter en vurdering av en tipsbehandler eventuelt fulgt opp av en tipsbehandler, Fiskeridirektoratets sjøtjeneste eller Kystvakten.

Tap av eget redskap rapporteres på to måter. Yrkesfiskere rapporterer om eget tapt fiskeredskap i Barentswatch FiskInfo med basis i krav angitt i høstingsforskriften § 69. Fritidsfiskere kan rapportere om eget tapt fiskeredskap i Fritidsfiskeappen, eller i Barentswatch FiskInfo dersom de har utvidet tilgang. Det er også mulig å rapportere funn av andres redskap i Barentswatch FiskInfo, men rapportering om funn av andres fiskeredskap, enten det er mistet eller forlatt, foregår i hovedsak i Fiskeridirektoratets tipsløsning.

Det er i dag ikke en tilsvarende løsning for å melde om tap av eget utstyr for akvakulturnæringen. Se mer om dette under innsatsområde akvakultur.

Aktiviteter og oppgaver:

- Gjøre plattformer og kanaler for tips om marin forsøpling tydelig og tilgjengelig for brukerne.
- Følge opp tips om marin forsøpling innenfor vårt myndighetsansvar.

6. Innsatsområde yrkesfiske

Seksjon fiskeriregulering har ansvar for strategi og regelverksutvikling, og de skal sikre bærekraft og lønnsomhet gjennom regler og reguleringsmodeller for ressursforvaltningen.

Strategisk fiskeriseksjon har ansvar for tiltak som på strategisk nivå skal bidra til å nå målet om høsting av marine ressurser i samsvar med reguleringer, inkludert utarbeide og koordinere arbeid med instruks, rundskriv og veiledere til fiskerinæringen.

Seksjon fiskerikontroll og veiledning gir veiledning til næringsaktører, fritidsfiskere og den generelle befolkningen. Sammen med Sjøtjenesten gjennomfører de kontroller på sjøen.

6.1. Forebygging under utøvelse av yrkesfiske

Relevante tema under forebygging av marin forsøpling fra utøvelse av yrkesfiske er rapportering av tapte fiskeredskap, merking av redskapet og andre tilpasninger i regelverk og reguleringer (røktingsplikter, redskapsbegrensninger, rapportering faststående bruk)

Fiskeredskap eller deler av redskap som lagres i sjø har en risiko for å ende som marin forsøpling dersom det ikke fjernes av eier og/eller annen fiskeredskap kan ende som marin forsøpling ved fastheking. Fiskeridirektoratet har satt i gang en intern prosess som utreder og belyser forhold rundt lagring av fiskeredskaper sjø.

Aktiviteter og oppgaver:

- Forebygge marin forsøpling under utøvelse av yrkesfiske gjennom regulering, veiledning og tilrettelegging.
- Følge opp arbeid og prosess for lagring av fiskeredskap eller deler av redskap i sjø, med hensyn til risiko for marin forsøpling.

¹⁶ [Tips Fiskeridirektoratet](#)

6.2. Opprydning

Miljøseksjonen har ansvar for Ordningen for fiskeforsøk og utviklingstiltak, og gjennomfører årlige opprydningstokt etter tapte fiskeredskaper med fokus på tap av fiskeredskap fra yrkesfiske. Opprydding er kostnadskreven og det er derfor mindre sjøareal som har blitt ryddet de siste årene, men mengden som tas opp holder seg dessverre høy og viser behovet for tiltak som kan bidra til å redusere behovet for opprydding. Fokus på forebygging av tap er en kontinuerlig aktivitet som organisasjonene selv må bære et hovedansvar for. Både arbeidet med utvikling av nedbrytbare fiskeredskaper og tekniske løsninger for økt egen gjenfinning av fiskeren selv, har i forrige planperiode hatt en lavere fremdrift enn ønsket. På bakgrunn av denne erfaringen legges det derfor til grunn at opprenskingsarbeidet ikke bør reduseres i den kommende planperioden.

Sjøtjenesten bidrar med opprydding av tapte fiskeredskaper og kystnært miljøarbeid, deltakelse på fellesaksjoner og lignende.

Aktiviteter og oppgaver:

- Fortsette opprydningsinnsatsen, og vurdere tiltak og løsninger som ytterligere kan være effektiviserende.

7. Innsatsområde fritidsfiske

Seksjon for fiskeriregulering som skal sikre bærekraft og lønnsomhet gjennom regelverk og reguleringsmodeller innen ressursforvaltningen. Strategisk fiskeriseksjon har ansvar for tiltak som på strategisk nivå skal bidra til å nå målet om høsting av marine ressurser i samsvar med nasjonale og internasjonale reguleringer. Seksjon for fiskerikontroll og veiledning som på operativt nivå skal sikre høsting av marine ressurser i samsvar med nasjonale og internasjonale reguleringer. Seksjon for fiskeriregulering ansvar for regelverk og reguleringsmodeller omfatter også fritidsfiske. Seksjon for fiskerikontroll og veiledning og Sjøtjenesten gjennomfører kontroller av fritidsfiske på sjøen.

Kommunikasjonsavdelingen skal sikre at Fiskeridirektoratets kommunikasjon er målrettet og strategisk, og bidrar til å styre vår måloppnåelse. Dette inkluderer ansvar for holdnings-skapende arbeid og informasjonskampanjer, et arbeid som i stor grad omfatter fritidsfiske.

7.1. Forebygging gjennom dialog og holdningsarbeid

Fiskeridirektoratet jobber med holdningsskapende tiltak og kunnskapsspredning gjennom flere strategier. Innenfor feltet marin forsøpling er det spesielt to viktige målsettinger vi ønsker å trekke frem: 1) øke kunnskapen om regelverk og ansvarlig bruk av fiskeredskap hos fritidsfiskere, og 2) bidra til holdningsendringer knyttet til marin forsøpling og livet i havet i den generelle befolkningen, med barn og unge som en viktig inngangsport.

Bakgrunnen til den første målsettingen er at vår erfaring viser at mye marin forsøpling fra fritidsfiske skyldes manglende kunnskap knyttet til regelverk og ansvarlig bruk av utstyr. Det er derfor viktig å bidra til at fritidsfiskere har tilgang på tilrettelagt og tilgjengelig informasjon om hvordan unngå marin forsøpling og holdninger som gir tilbøyelighet til å oppsøke dette. I 2022 laget Fiskeridirektoratet et nettkurs for fritidsfiske med faststående redskap, hvor brukeren får en innføring i sentralt regelverk, hvordan unngå tap av redskap og hva en skal gjøre hvis en mister redskap. Blant hovedutfordringene ved vårt formidlingsarbeid er å nå ut til fritidsfiskere med våre budskap på en effektiv måte. Utsalgssteder og redskapsdistributører for fiskeutstyr til fritidsfiske er identifisert som en verdifull kontaktflate.

Barn og unge viser ofte stor interesse for havet. De påvirker sine foreldre og andre voksne rundt seg og er også fremtidens brukere av havet. Dette er sentralt i vår andre målsetting. Fiskeridirektoratet har fokus på å skape gode holdninger til havet og hvorfor det er viktig å unngå marin forurensning hos yngre målgrupper. Viktigheten av dette forsterkes også av resultatene fra en spørreundersøkelse blant fritidsfiskere¹⁷. Her kommer det frem at de fleste fritidsfiskere svarer at de har noe eller god kjennskap til begrepet marin forurensning, og en viss kjennskap til konsekvensene av marin forurensning. Kunnskapen er derimot lavest blant de yngste (18-29 år).

Aktiviteter og oppgaver:

- Gjennomføre holdningskampanjer mot marin forurensning som er rettet mot fritidsfiskere.
- Formidle og videre tilpasse kurs for fritidsfiske med faststående fiskeredskap.
- Samarbeide med utsalgssteder og redskapsdistributører for fiskeutstyr til fritidsfiskere.

7.2. Forebygging under utøvelse av fritidsfiske

Relevante tema under forebygging av marin forurensning under utøvelse av fritidsfiske er eksempelvis rapportering av tapte fiskeredskap og bedret synlighet/rapportering for faststående fiskeredskap for å unngå redskapskollisjoner. Som vist til under punkt 7.1 er begrenset kunnskap og erfaring blant fritidsfiskere antatt å være en vanlig årsak til tap av fiskeredskap. En annen vanlig årsak er påkjørsel av båttrafikk og redskapskollisjoner. Spesielt i teinefiske etter sjøkreps i fritidsfiske ser vi et behov for løsninger som kan øke synlighet og redusere risiko for konflikter med trålfiske.

Aktiviteter og oppgaver:

- Forebygge marin forurensning under utøvelse av fritidsfiske gjennom relevant regulering, veiledning og tilrettelegging.
- Gjennom informasjon, bidra til at en høyere andel av fritidsfiskere melder tap av fiskeredskap i Fritidsfiskeappen.
- Utrede mulige løsninger for å redusere risiko for tap av redskap i fritidsfiske på større dyp (sjøkreps, reker), eksempelvis registrering av faststående redskap i digitale kart.

7.3. Opprydning

Sjøtjenesten rydder tapte fiskeredskaper, også fra fritidsfiske. I Fritidsfiskeappen kan fritidsfiskere rapportere tap og funn av fiskeredskap, noe som bidrar til økt oppmerksomhet og synliggjøring av problemet, samt fungerer som et viktig verktøy i opprydningsarbeidet. Kommunikasjonsavdelingen har ansvar for utvikling og drift av Fritidsfiskeappen.

Mengden tap av fiskeredskap i fritidsfiske er høy i antall redskaper og geografisk fordeling langs kyst og fjorder, spesielt i Sør-Norge. I teinefiske vil fritidsfiskerne være overrepresentert og tillegg kommer bruk av andre redskaper. Dette er ofte redskaper som er satt enkeltvis, noe som gjør det ytterligere komplisert og tidkrevende med opprydning. Fiskeridirektoratet har ikke kapasitet til å drive opprydding av denne mengden og vil derfor være avhengig av bidrag fra andre etater, organisasjoner og private aktører.

Aktiviteter og oppgaver:

¹⁷ [Resultater fra spørreundersøkelse mot fritidsfiskere – «Bør nå fram til 2 millioner nordmenn»](#)

- Legge til rette informasjon og eventuelt øvrige bidrag fra fritidsfiske, slik at eksterne kapasiteter kan bidra med opprydning på en effektiv og rasjonell måte.

8. Innsatsområde akvakultur

Strategisk akvakulturseksjon har ansvaret for tiltak som på strategisk nivå skal bidra til å nå målet om å fremme akvakulturnæringens lønnsomhet og konkurransekraft innenfor en bærekraftig utvikling, samtidig som den bidrar til verdiskaping på kysten. Dette innebærer blant annet å utvikle og forvalte akvakulturrelatert regelverk som skal sikre at akvakultur drives på en bærekraftig måte som ikke skader miljøet.

Seksjon akvakulturtilsyn og veiledning skal på operative nivå sikre at næringen driver i tråd med fastsatte krav og skal blant annet føre tilsyn for å sikre miljømessig forsvarlig drift, herunder veiledning til oppdrettere og vare- og tjenesteleverandører.

Fiskeridirektoratets tilsynsaktiviteter skal være risikobaserte. Det vil si at vi skal sette inn tiltakene der de har størst effekt og benytter ressursene våre på en mest mulig effektiv måte. Den strategiske risikovurderingen¹⁸ identifiserer risikobidragstyper og prioriterer tilsynsaktiviteter som reduserer risiko forbundet med driften av akvakulturvirkksomheten for å beskytte marine ressurser og marint miljø, samt fellesskapets ressurser. Den strategiske risikovurderingen oppdateres årlig og har følgende tre tema: miljø, rømming og overskridelser av tillatt kapasitet. Forsøpling fra akvakultur inngår i risikovurdering om miljø. I risikovurderingen foreslås tiltak (årlige/ flerårige) som er grunnlag for prioritering, oppdrag og ansvars plassering i føringsbrev.

Det er et grunnleggende krav i akvakulturloven at akvakultur skal etableres, drives og avvikles på en miljømessig forsvarlig måte, hvor innholdet endrer seg i takt med faglig utvikling og kunnskap. I akvakulturregelverket er det fastsatt krav og plikter som forebygger marin forsøpling under drift av akvakulturanlegg og ved opphør av drift. Innsatsområdet konsentrerer seg derfor i hovedsak om ansvar og oppgaver knyttet til drift av akvakulturanlegg.

Miljøpåvirkning fra akvakultur reguleres i både akvakulturloven og forurensningsloven, med overlappende regelverk og myndighet. Fiskeridirektoratet og Miljødirektoratet samarbeider om oppfølging av forurensningsregelverket for havbruk¹⁹, veiledning til næringen og rutiner for samordning for tilsyn, forvaltning og håndheving av reglene.

8.1. Forebygging ved drift av akvakulturanlegg

I akvakulturregelverket er virksomhetenes plikt til å ha en god internkontroll av stor betydning. Plikten gjelder både innehavere av akvakulturtillatelse og vare- og tjenesteprodusenter til akvakulturnæringen. Den inneholder blant annet plikt til å identifisere farer og problemer som kan medføre brudd på regelverket, og at det utarbeides planer og tiltak for å redusere risikoen for at dette inntreffer. Videre skal det iverksettes rutiner for å forebygge, avdekke og rette opp avvik. I akvakulturdriftsforskriften er det bestemmelser om plikter og ansvar som knyttes til forebygging av marin forsøpling. Driften (innehaver) og gjennomføring aktivitet i tilknytning til driften (vare- og tjenesteprodusenter) skal være miljømessig forsvarlig og det er krav om nødvendig faglig kompetanse. Den ansvarlige for

¹⁸ Seksjon for analyse og risikovurdering har ansvar for å utarbeide strategiske risikovurderinger, utvikle kunnskaps- og beslutningsstøtteverktøy samt etablere risikostyringsmodell for tilsyns og kontrollaktivitet.

¹⁹ [Forurensningsregelverket for havbruk](#)

den daglige driften skal sikre at det føres risikobasert tilsyn med forhold av betydningen for miljøet og akvakulturanlegg til enhver tid skal være ryddige.

Akvakulturdriftsforskriften § 17 første ledd innebærer en plikt til å holde akvakulturanlegget ryddig i driftsfasen. Begrunnelsen for bestemmelsen er miljøhensyn. Av merknadene til høring i 2004²⁰ framkommer det at «Første ledd første punktum innebærer en plikt til fortløpende å fjerne avfall og holde akvakulturanlegget ryddig. Annet punktum er tatt inn for å presisere at installasjoner eller deler av installasjoner som ikke er i bruk, kan bidra til forsøpling av omgivelsene og således ikke er tillatt.» Plikt til å lete etter blåser eller annet utstyr som er løsnet fra anlegget omfattes av § 5 om forsvarlig drift.

Aktiviteter og oppgaver:

- Forebygge marin forsøpling under drift av akvakulturanlegg gjennom relevant regelverk, veiledning og tilsyn.
 - o Faste oppgaver for akvakulturtilsyn.
 - o Vurdere behov for veiledning til næringen.
 - o Utvikle kravpunkt for akvakulturtilsyn med fokus på marin forsøpling.
- Basert på tiltak foreslått i strategisk risikovurdering kan tilsyn med krav knyttet til å forebygge marin forsøpling gis som oppdrag i årlig føringsbrev.

8.2. Tap av utstyr i akvakultur

Erfaringene viser at det finnes utstyr fra akvakultur på avveie i naturen, både på land og i sjø, der det ikke er mulig å spore tilbake til eier (se kapittel 5.3). Det eksisterer i dag ingen ordning som gjør det mulig for innehavere eller vare- og tjenesteprodusenter å melde fra om tap av utstyr i akvakultur. Det stilles heller ikke krav til merking med formål om å kunne spore utstyret tilbake til eier. Dette medfører at det ikke kan avgjøres om utstyret er mistet av eier eller om det er reelt eierløst avfall.

Vi har mottatt rundt 200 tips om forlatte oppdrettskomponenter langs kysten, men mange saker følges ikke opp på grunn av manglende ressurser i kommunene. Som følge av dette blir utstyret liggende og utgjør en risiko for både miljø og navigasjon. Det er behov for en tydelig avklaring av roller og ansvar for oppfølging av tapte oppdrettskomponenter, ettersom dagens system ikke fungerer hensiktsmessig.

Krav om merking av utstyr med navn på eier, sammen med plikt til å melde fra om tap, kan bidra til å forebygge og redusere marin forsøpling fra akvakulturdriften. I tråd med forurenseransvarsprinsippet er det eiers ansvar å rydde opp. Utstyr som blir funnet i god stand kan gjenbrukes, noe som vil bidra til sirkulær økonomi for akvakulturutstyr.

Et eventuelt nytt krav om merking i akvakulturdriftsforskriften må bygge på et tilstrekkelig kunnskapsgrunnlag om omfanget av utstyrstap og eieres oppfølging av dette. Kunnskapsinnhenting om plast i havbruksnæringen²¹ vil være et viktig utgangspunkt for å vurdere behovet for nytt regelverk for utstyr ved drift av akvakulturanlegg og tilhørende aktiviteter.

Aktiviteter og oppgaver:

- Vurdere og tydeliggjøre gjeldende regelverk og ansvarsfordeling for oppfølging av tapte oppdrettskomponenter, for å sikre et velfungerende system i praksis.

²⁰ [Høring - forslag til forskrift om drift av akvakulturanlegg, 20. oktober 2004.](#)

²¹ Ref. Miljøseksjonens budsjett 2025.

- Vurdere behovet for nytt krav om merking av akvakulturutstyr med formål å kunne identifisere eier ved tap.
- Vurdere behovet for en ny bestemmelse som pålegger eier plikt til å melde fra om tap av utstyr i akvakultur.

8.3. Opprydding ved opphør av drift

8.3.1. *Permanent opphør*

Gjennom forskrifter²² er det fastsatt aktivitetskrav og lokalitetsklarering/tillatelse kan trekkes tilbake ved passivitet. Ved permanent opphør av drift på en lokalitet skal innehaver sørge for fullstendig opprydding, herunder fjerning av installasjoner over og under vann.

Fullstendig opprydding skal være fullført senest innen 6 måneder etter opphør. Oppfølging av oppryddingsplikten ved opphør av drift på lokalitet inngår i Seksjon akvakulturtilsyn og veiledning sine faste oppgaver, og dette bidrar til å forebygge marin forsøpling.

Fiskeridirektoratets sjøtjeneste kan også bidra i kontroller. Etter 2021 er det trukket tilbake over 100 lokaliteter.

Akvakulturlovens § 13 tredje ledd fastsette at departementet kan gi forskrift om plikt til stille sikkerhet for opprydding. Myndighetene forskriftsfestet i 2007 krav om sikkerhetsstillelse ved tildeling av nye blåskjelltillatelser. Bakgrunnen for bestemmelsen var utfordringer med manglende opprydding etter konkurser. Siden har krav om sikkerhetsstillelse også blitt innført for fangstbasert akvakultur samt akvakultur av sekkdyr og vannlevende planter. Krav om sikkerhetsstillelse har ikke tilbakevirkende kraft for tillatelser tildelt før kravet ble innført.

Aktiviteter og oppgaver:

- Følge opp at fullstendig opprydding er gjennomført etter opphør av drift på lokalitet.

8.3.2. *Etterlatte anlegg*

Det har over tid vært en tilbakevendende problemstilling med etterlatte skjellanlegg hvor man enten ikke har noe ansvarssubjekt som kan pålegges å gjennomføre opprydding, eller at direktoratet ikke har fulgt opp egne pålegg om opprydding. Fiskeridirektoratet har bidratt i ulike aksjoner for å få ryddet slike anlegg. Fiskeridirektoratet har også koordineringsansvar med Kystverket og kommunene.

Det er store kostnader knyttet til slike oppryddinger og direktoratet har kun sporadisk budsjettert for dette. Det er heller ikke en fast praksis for hvordan man skal håndtere disse sakene, selv om vi har opplevd at den enkelte kommune har vist villighet til å samarbeide om å få fjernet anlegg. Slike samarbeid har for eksempel vært løst ved at Fiskeridirektoratet har tatt opp anlegget fra sjø, og kommunen har tatt seg av avfallssortering og frakt til miljøstasjon. På den måten har også kostnadene blitt fordelt mellom den aktuelle kommunen og Fiskeridirektoratet.

Aktiviteter og oppgaver:

- Utarbeide en strategi for Fiskeridirektoratets arbeid knyttet til opprydding av etterlatte akvakulturanlegg.

²² Laksetildelingsforskriften § 9-1, andre arter-forskriften § 18, forskrift om fangstbasert akvakultur §§ 9 og 10 og havbeiteforskrifta § 32 (tillatelsen er tidsavgrenset til 10 år).

FISKERIDIREKTORATET

Telefon: 55 23 80 00

E-post: postmottak@fiskedir.no

Internett: www.fiskerdir.no

Livet i havet - vårt felles ansvar